

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZEDED, BOLDOGASSZONY-SUGÁRUT 4. SZÁM
A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 120.— K negyedévre 30.— K
félévre 60.— K egy hónapra 10.— K
Egyes szám ára 69 fillér.

Nyomda:
SZEDED, PETÓFI SÁNDOR-SUGÁRUT 1. SZÁM
A nyomda telefonja: 16-34.

Szeged, 1919

VIII. évfolyam 274. szám.

Péntek, december 19.

TELEFON, TÁVIRAT.

Az internálási rendelet.

Budapest, december 18. A politikai helyzet ütközőpontjában változatlanul az internálási rendelettel kapcsolatos kérdések állanak. Ma tárgyalja a miniszteri bizottság a rendeletet. Az itteni előterjesztésekről, illetve megállapodásokról Payer Károly a délután összehívott szociáldemokrata-párt választmányi ülésnek tesz jelentést. A választmány dönt a párt további magatartásáról. A szociáldemokrata-pártban nem kételkednek a kormány megállapodásainak, békés szándékainak teljes őszinteségében, azonban a megállapodások végrehajtására nem látnak elég garanciát. Egyáltalában nincs még tisztázva az, hogy amennyiben a szocialisták kiválnak a kormányból, kiválik-e a Nemzeti Demokratapárt is. A két párt eddig nagyjában egységesen járt el a legutóbbi időben, azonban az internálás kérdésében, a karhatalom kérdésében és a kommunista bűncselekmények üldözése dolgában ellentétek merültek fel, amelyek a minisztertanácsban is megnyilvánultak. A demokratapárt álláspontja több tekintetben mérsékeltőbb. A két párt között egyébként folynak a tanácskozások.

Pártgyűlések.

Budapest, december 18. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának elnöki tanácsa az este értekezletet tartott, amelyen többek között főleg a választások kérdésével foglalkoztak. Az Országos Nemzeti Párt holnap értekezletet tart és itt fog a párt újból függetlenségi és 48-as párttá átalakulni. A választási harcokban, amennyiben erre módja lesz, teljes erejével vesz részt. A párt ellene van minden osztály- és felekezeti elleni harcoknak és egész politikájában a szélsőségek ellen lép fel. Nagy súlya van — mint mondják — a párt hagyományos politikájának a királyválasztás kérdésében.

A tiszántuli román csapatok visszavonulása.

Budapest, december 18. A Magyar Kurir jelenti: A Tiszántul levő román csapatok a napokban megkezdik kivonulásukat, hogy december hó végére már az Érmihályfalva alatt elhúzódó demarkációs vonal mögé helyezkedjenek el.

A pápa a népek gyűlölködése ellen.

Budapest, december 18. Rómából jelentik a Der Neue Tagnak: A pápa, a titkos konzisztóriumában elmondott beszédében panaszkodott, hogy a papság — még a főpapság is — a legszélsőbb nacionalizmust a népeknek egymás iránt való gyűlöletét hirdeti több országban. A pápa sajnálkozását fejezte ki ezután és felhívta a bibornokokat, igyekezzenek a békét állandóvá tenni és törekedjenek a népek kibékülésének elérésére, az igazi népszövetség megteremtésére és a győzteseknek és legyőzötteknek egyenlőségére. A beszédet, amely a bibornokokra nagy hatást tett, valószínűleg közzéteszik.

Clemenceau jegyzéke az osztrák kancellárhoz.

Bécs, december 18. A reggeli lapok vezetőhelyen részletesen, többnyire meglegedetten kommentálják Clemenceau-nak dr. Renner kancellárhoz intézett jegyzékét, amelyben a Legfelső Tanács tudvalevőleg az osztrák köztársaság fennmaradása, Vorarlberg, Tirol és Salzburg elszakadási törekvései ellen foglalt állást. A lapok kommentárai Clemenceau jegyzékének Nyugatmagyarországra vonatkozó részével is részletesen foglalkoznak.

Â szegedi függetlenségi párt résztvesz a választási küzdelemben

— Vasárnap délelőtt pártgyűlést tart a városházán. —

(Saját tudósítónktól.) Röviden jelentette már a Délmagyarország, hogy a függetlenségi és 48-as pártot, tehát a régi Kossuth-pártot Szegeden is újból megakarják alakítani. A párt régi tagjai a napokban ülést tartottak és elhatározták, hogy már a legközelebbi vasárnapon az alakuló-gyűlést is megtartják.

A szegedi 48-as függetlenségi párt, mely küzdelmekben és sikerekben gazdag multra tekinthet vissza, az utóbbi hónapok vajdó politikai mozgalmi között tartózkodó álláspontot foglalt el, egyrészt mert nem akarta keresztelni az országos pártvezetőség terveit, másrészt az időt nem látta alkalmasnak és nem akart eléje vágni az eseményeknek a zászlóbontásra. A régi függetlenségi párt tudvalevőleg az utolsó hónapok alatt fuzió tárgyalásokat folytatott a polgári pártokkal és ezeknek a tárgyalásoknak folyamánymódú változtatta át nevét Országos Nemzeti Pártra. A fuzióban ugyanis olyan pártcsoportok jutottak szoros kontaktusba a 48-as párttal, amelyeket több évtized közjogi harca választott el Kossuth függetlenségi programjától és az egyesülés alkalmával a párt elnevezésében is kifejezésre kellett jutnia a közjogi ellentétek megszűntének.

Az utolsó hetek politikai eseményei azonban olyan előfordulást hoztak létre a pártok viszonyában, hogy a volt függetlenségi párt ismét régi keretei közé került, mert azok a párttörzsek, amelyek eddig az Országos Nemzeti Párt kötelékében a régi függetlenségi párt mellett elhelyezkedtek, ismét kiváltak és más pártcsoportokhoz csatlakoztak. Mi akadály sem volt tehát többé annak, hogy a függetlenségi párt, amelynek legmesszebb-ágazóbb gyökerei vannak ebben az országban, ismét régi nevét vegye fel és ezzel a magyar-ság lelki világával erősen összefonott névvel induljon a választási küzdelemben.

A szegedi 48-as függetlenségi párt kebelében természetesen szintén bizonyos változást hoztak létre az utóbbi hónapok pártmozgalmi.

Tőzsde.

Budapest, december 18. Az irányzat ma ismét megszilárdult. Magyar Hitel 1140—65, Osztrák Hitel 780—85, Jelzáló 545—30—38, Leszámitoló 645—60, Agrár 1095—80—125, Magyar Bank 815—35, Kereskedelmi Bank 5000, Forgalmi Bank 550—85, Fabank 1920—85—51, Adria 5850—950, Atlantica 3275—300, Levante 3200, Naschitz 7800—8100, Beocsini 2140—220, Urikányi 2600—550, Csákvári 1710—20, Általános részvény 4800—5000, Rima 1960—2040—2000, Ganz 5500—600—650, Schlick 550—95—75, Magnezit 2950—75. A valutapiac ismét lanyha volt és különösen a lei hanyatlott. Lei 400—387, márka 322—17, dollár 135, 135 és fél, Romanov-rubel 250—22.

Egyesek kiváltak a pártból, egyesek pedig bentmaradtak névleg a pártban, de másfelé orientálódtak. A legközelebbi napokban végleg tisztázódnak a személyi kérdések és a rövidesen meginduló választási kampányban kialakulnak a pártnak ama tömegei, amelyek a függetlenségi programot annyiszor győzelemre vitték.

A szegedi függetlenségi és 48-as párt szombaton délután 4 órakor a városháza bizottsági termében tisztikari ülést tart. Ezen az ülésen a végrehajtó-bizottság foglalkozik a politikai helyzettel és kimondja, hogy előkészületeket tesz a nemzetgyűlési választásokra.

A párt valószínűleg mind a három kerületben állít jelöltet. Vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlési termében pártgyűlés lesz.

A pártgyűlés érdekesnek ígérkezik, mert ezen az ülésen fogják tisztázni a személyi kérdéseket is. Azokat, akik már más pártban foglalnak helyet, de még nem léptek ki a függetlenségi pártból, felszólítják a kilépésre. Értesülésünk szerint eddig mindössze néhányan jelentették be a 48-as függetlenségi pártból való kilépésüket.

Megjegyezzük, hogy dr. Becsey Károly, a szegedi függetlenségi párt elnöke volt az, aki az országos pártvezetőségnek a régi függetlenségi és 48-as elnevezéshez való visszatérést ajánlotta. Annyi bizonyos, hogyha a függetlenségi és 48-as párt a régi lendülettel és irammal indul a választási küzdelemben — és ha a hatóságok komolyan veszik az egyesülési és gyűlékezési szabadságot — a győzelem reményével kezdheti a munkát.

Az 1898—95-beli hadkötelesek behívása. Budapesti tudósítónk telefonálja: A magyar kormány a jelenleg tényleges szolgálatot teljesítő idősebb évfolyambeli hadkötelesek felváltása céljából az 1898—1895. években született hadköteleseknek összeírását és tényleges katonai szolgálatra való igénybevételét rendelte el.

KENDERESI GYÖRGY
GAMBRINUS-BÜFFÉ

◊ csemege- és élelmiszer-csarnoka ◊

Szeged, Feketesas-u. (Keleti-palota.) Telefon 836.

Meleg tizóráik, választékos ebédek és vacsorák, finom felvágottak, sült malacok, libamáj és töpörtő, sajt, vaj, tojás, sütemények, gyümölcsök, borok, pezsgők, likőrök, sör.

Szolid, tiszta és figyelmes kiszolgálás!

Károlyi Imre és Mattyasovszky főkapitány levélváltása.

— A Tisza-ügyben való nyomozás. —

Budapest, december 18. (Telefonjelentés.) Gróf Károlyi Imre újabb levelet intézett Mattyasovszky főkapitányhoz és ebben azt állítja, hogy a budapesti rendőrség körében a Tisza-ügyi nyomozással kapcsolatban olyan ténykedések történtek, amelyek jogállamban nem fordulhatnak elő, a főkapitány pedig a nyilvánosság előtt valótlanosságokat állított. A levélben újból hivatkozott arra, hogy Laehne Hugó volt államtitkár az elmúlt napokban Budapesten járt és hogy a rendőrség semmit nem tett meg arra nézve, hogy mint tanu előállítható és kihallgatható legyen. A Faragó—Deutsch büntető ügyről a főkapitány kijelentette, hogy arról tudomása nincsen. Ezzel szemben Károlyi Imre azt állítja, hogy a főkapitány helyettese október elsején megjelölt szám alatt kiküldött két detektívet Cinkotára, hogy ott nyomozzanak Faragó és Deutsch nevű egyének után, akik ellen Friedrich István merénylet-tervezés miatt feljelentést tett. A három ember tagadta az állítólagos merénylet-tervet és átadott a cinkotai rendőrmesternek egy Friedrich István által kiállított megbízhatósági bizonyítványt, amelyben Friedrich István Faragóért erkölcsi szavatosságot vállal. A további faggatás során ezek az emberek azt állították, hogy ők Friedrich István javára hosszú időn át megkárosították a Wörner-gyárat úgy, hogy minden alkalommal nagyobb mennyiségű árut adtak át Faragónak és Deutschnak, akik Friedrich István alkalmazottai voltak, mint amennyit a Wörner-gyár számlázott.

Közi továbbá gróf Károlyi Imre Pittka miskolci hadbírónak egy levelét, amelyben azt állítja, hogy október 3-án vagy 4-én jelent meg a rendőrségen, hogy bejelentse Hüttner hollétét és október végéig várta a rendőrség intézkedését, de mivel semmiféle értesítést nem kapott, ő rendelte el október 30-án a bírói eljárás kiterjesztését, amelynek folyamán Hüttner szenzációs vallomást tett. Kijelenti gróf Károlyi Imre, hogy a főkapitány által Hüttnerrel szemben a rendőrségi fogházban annyira korrektnek nevezett bánásmód részletei majd a főtárgyaláson kerülnek napvilágra, ahol alkalmas lesz azt is bizonyítani, hogy Hüttnernek valóban egérutat engedtek a menekülésre. Végül Paksi detektívfelügyelő és Szrubidn kapitány szerepével foglalkozva azt bizonyítja, hogy a főkapitány ezekben a kérdésekben sem közölte a nyilvánossággal a valóságot.

Bejelenti egyébként Károlyi, hogy ez az utolsó levele és várja azt a rágalmozási pert, amelyet a főkapitány ellene indít, megvan róla győződve, hogy megnyugvással bizhatja az ügyét a független magyar bíróság pártatlanságára és megközelíthetlenségére.

Budapest, december 18. Mattyasovszky főkapitány válaszul a következő levelet intézte gróf Károlyi Imréhez:

Méltóságos gróf Károlyi Imre urnak, Budapest.

Gróf ur! Kinosan született levele igazolja a latin mondás igazságát és mutatja egyben azt is, hogy Gróf ur haragszik, pedig a harag még az ügyvédnél is rosszabb tanácsadó. Hogy kettőnk közül ki állított valótlanosságot, azt majd az illetékes fórum fogja eldönteni. Különböző levelének egyes pontjaira nem reflektálhatok, mert ténybeli megfigyeléseinek valótlanosságát csak a hivatalos titok feltárásával tudnám kimutatni. Nagyon természetes, hogy törvény elé fogom állítani, de remélem, hogy ez elől nem fog ama bizonyos idegen trikolor védelme alá menekülni. Eljárásának méltó megítélését a józilsú közönségre bízom. Egyébként egyénileg most már Ön felől az a véleményem, ami boldogult emlékü unakabátyjájé volt, aki a rokoni kötelek dacára még az érintkezésre sem méltatta.

Budapest, december 18.

Mattyasovszky, főkapitány.

Kivégezték a terroristákat.

Budapest, december 18. (A Délmagyarország budapesti tudósítójától.) Már a kora reggeli órákban erős katonai kordon vette körül a Margit-körúti katonai fogházat. Ezalatt Bali Mihály és pribékjei, Gold Károly és Hermann Ádám a fogházépület mögött levő U-alakú udvarban felállított négy akasztófa körül szorgoskodtak. Mindegyik mellett egy-egy spanyolfal. Az államügyész úgyis úgy intézkedett, hogy a haláraitélteknek ne kelljen végignéznük egymás halálútságát. A kivégzés előtt az elítéltek előterjeszthették kívánságaikat. A legérdekesebb kívánsága Küvér Lajosnak volt. Az esti órákban a meglepő kívánsággal fordult az államügyészhez, hogy engedjék meg neki, hogy a menyasszonyával, akivel egyébként már évek óta vadházasságban élt, házasságot köthessen. Kívánsága teljesült. Este 8 órakor megjelent a fogházban Reihati Ferenc fővárosi főjegyző, aki magával hozta az állami anyakönyvet is. A főjegyző úgy tekintette a házasságot, mintha halálos ágyon kötött házasság lett volna. Ezért minden dispenczió mellőzésével összeadta őket. Tanuként Szücs István százados és Ritter Dezső fogházgondnok szerepeltek. Amidőn a törvény rendelkezése szerint a főjegyző figyelmeztette a házasságot, hogy a polgári házasságkötéssel még nem tették eleget köteleességüknek, lelkészt kértek és Vén Jakab páter az egyházi szertartás szerint is összeadta a házastársakat.

A haláraitéltek mindegyike már tegnap este külön-külön szobát kapott és minden elítélthez egy-egy lelkészt hívtak. Őt római katolikus, őt református, egy evangélikus lelkész és három rabbi jelent meg. A haláraitélteket tegnap délután rokonságuk felkereste, mindegyiknek bőségesen hoztak élelmiszert, ételt, italt, szivart. Az ügyész úgy rendelkezett, hogy a haláraitéltek mindent fogyaszthattak, szeszest italt azonban csak minimálisan. Cserny József azt kívánta, hogy engedjék meg neki, hogy végrendeleghezessen. Körülbelül 8000 korona készpénz és néhány értékesebb ékszere felől végrendelegzett. Az ékszerekről azt állítja, hogy lovag Beernétől kapta ajándékba. A többi elítélte arra kérte az ügyészt, hogy leveleket irhassanak. Kívánságuk nyomban teljesült.

Reggeli 8 órakor kezdődött az előkészület a kivégzéshez. A kirendelt katonaság négyszöglet formált az udvaron, megérkeztek a bíróság tagjai, továbbá dr. Minnich Károly és dr. Kenyeres Balázs tanár, orvosszakértők. Az udvar jobb oldali részén elhelyezkedett a közönség is, amely jobbára birakból és katonatisztekkel állott. Az elítéltek az egész éjszakán ébren voltak, csak hajnal felé szenderedtek el egyik-másik az izgalomtól néhány percre, de gyorsan felriadtak. Korán reggel valamennyien talpon voltak. A lelkészek a késő esti órákig együtt voltak az elítéltekkel és kora reggel már újra felkeresték őket. Cserny Józsefhez maga Haypál Beud református püspök ment. Néhány perccel 8 óra előtt dr. Felföldy államügyész kiadta az utasítást:

— Elrendelem Goldberger (Schön) Gábor elővezetését.

Ritter Dezső fogházgondnok felsietett a cellába és pár pillanat alatt ott állott a bitófa előtt Goldberger Gábor. Teljesen megtörtén jött a bíróság elé, úgy vezették a csendőrök, mert a maga lábán alig tudott járni. A fogházgondnok jelentette az ügyésznek:

— Alázatosan jelentem, az elítéltek előállítottak.

A menet élén a katonai fogház igazgatója ment, utána a két szuronyos csendőr és mögöttük lépkedett sápadt arccal és lehorgaszott fejjel Schön-Goldberger Gábor. Keresztessy Gyula törvényszéki bíró Goldberger előtt felolvassa az ítéletnek reá vonatkozó részét, végzetül Felföldy államügyészhez fordulva így szólt:

— Goldberger átadom az ítélet végrehajtása végett. Az államügyész Bali Mihály állami hóhér felé fordulva ezt mondotta:

— Hóhér, teljesítse köteleességét. E pillanatban Gold Károly és Hermann Ádám főpribékek

megragadták az elítélteket, felállítják a bitófa alatt a számolyra, ekkor már a hurok is a nyakán van és Goldberger pár pillanat alatt megszűnt élni. Erre fehér zsebkendőt borítanak az arcára. Majd Bali Mihály jelenti:

— Nagyságos államügyész ur! Alázatosan jelentem, az ítéletet végrehajtottam.

Pár pillanatig néma csend, majd a két törvényszéki orvos a hullához lép és megállapítja a halál bekövetkezését. A hullát egy félóraig a bitófán hagyták, majd bevitték a hullaterembe, ahol két óráig hagyták.

Utána Mészáros Sándor kivégzése következett. Mészáros sokkal hetykébb volt, katonás léptekkel, gyors tempóval jött az udvaron keresztül a csendőrök között és látszólag nyugodtan hallgatta végig, amint kihirdetik a halálos ítéletet és a Kuria határozatát. Groó, Steiger és Küvér megiehetősen bátran állottak a bitófa alá. Az első turnussal 9 órakor végzett Bali, ekkor a nagyközönséget elküldték, mert a következő turnusra másokat bocsátottak be.

Nyomban 10 órakor Felföldy kiadta az utasítást:

— Vezessék elő Max Miksa elítélteket.

Pár perc múlva hozzák a csendőrök és közvetlen mögötte halad dr. Schreyer óbudai rabbi. A kivégzettek közül Max Miksa volt a legszivósabb, mert mintegy 5 perc után jelentette Bali Mihály, hogy az ítéletet végrehajtották. Kakas Ferenc egészen megtört, az ítélet kihirdetése után megcsókolta a feszületet és vele is hamar végeztek. Ezután Löscher Márton, végül Löbl Mór következett, akivel bezárták a turnust. Legutoljára Cserny akasztották fel.

Valuta-vita a városi tanácsban.

— Ismét a lebélyegzett bankjegyek —

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön ismét valutavita volt a tanácsülésen. A lebélyegzett pénzek függő kérdéséről volt szó, amit ebben a vitában sem sikerült kielégítően elintézni. Balogh Károly tanácsnok tette szavát, vajjon a városi pénztár nem fogadhatná-e el a lebélyegzett pénzeket is, mert azok visszautasítása minden közhivatalból a magánforgalomra is visszahat s abban nagy nehézségeket okoz.

Dr. Szeckerke Lajos tanácsnok-előadó azt javasolta, hogy a városi pénztár továbbra is utasítsa vissza a lebélyegzett pénzeket. A helyzet ugyanis az, hogy az állampénztár az ilyen bankjegyeket nem fogadja el, már pedig az állami adókat a városi pénztár szolgáltatja be oda. A városi pénztárban, ha elfogadná a lebélyegzett pénzeket, ezek úgy összegyűlnének, mint ahogy felgyűltek annak idején a városi bankjegyek; a város aztán vagy nem tudna tudni rajtuk, vagy Bécsbe kellene küldeni a bankokat beváltásra, ami költséggel jár. A közhivatalokat régen érvényben levő rendelet utasítja arra, hogy bélyegzéssel, szándékos rongálással megváltoztatott bankjegyeket nem szabad elfogadni. Ezt mindig hirdetőmunkában tették közzé, ha valamely új bankjegyet bocsátott ki az osztrák-magyar bank. A mostani lebélyegzés pláne nem magánosok műve; ennek a lebélyegzésnek államjogi következményei vannak és lesznek majd különösen a béke megkötése után. A közhivatalok tehát nem fogadhatják el a lebélyegzett bankokat, de a magánosok elfogadhatják. Az osztrák-magyar bank a csekély előállítási költség levonásával köteles a lebélyegzett bankjegyet beváltani.

Balogh Károly tanácsnok erre azt vitatta, hogyha a közhivatalokat egy régen érvényes rendelet kötelezi lebélyegzett bankjegyek visszautasítására, akkor miért nem szereztek ennek érvényt ezelőtt is, mielőtt a pénzügyminiszter külön is fölhívta rá a pénzügyigazgatóságot, illetőleg a szegedi állampénztárt. Hiszen ezelőtt szívesen fogadták el a jugoszláv pénzeket, mert

Cigaretta-hüvelyek

a legjobb minőségben és a legolcsóbb napiárak mellett a

Médi Specialité

hygiénikus szivarkahüvely
főraktárában kapható

Szeged, Jókai-utca 11 (Telephon 15-20.) Eladás nagyban is.

A mi pénzünkre való beváltásánál 1 százalék árszót kellett fizetnünk. A cseh lebélyegzésű pénzre, a szokolra, most is árszót kell fizetni, még pedig magasat; de a közhivataloknak ezt sem szabad elfogadnunk, noha a cseh 1000 koronás ma 1222—1223 koronát ér, míg az osztrák bankjegy tudvalevőleg kevesebb értékű a lebélyegzetlen bankónál. Ebből nyilvánvaló, hogy a pénzügyminiszteri utasításnak, amely csakis a hivataloknak szól, politikai célja van. Valószínűleg az, hogy a jugoszláv, román, cseh bankjegyek beözönlését megakadályozza. Amde a mi forgalmunknak igen nagy hátrányára van a lebélyegzett pénz el nem fogadása, ezért talán bizonyos határideig, például az év végéig elfogadhatná a városi pénztár a lebélyegzett pénzeket, kivéve azokat, amelyek állami befizetésekre szolgálnak, tehát az állami adókat, illetékeket, amiket a város szed be. Ba a magánforgalomban sem fogadjuk el a lebélyegzett pénzeket, akkor megint mi magunk rontjuk a saját pénzünk értékét. Pedig elég, ha a külföld rontja. A mi koronánknak most öt fillérnyi aranyföldzete van, Svájcban mégis csak három, sőt két fillér értékben fogadják el. Szörnyűség, ha meggondoljuk, hogy 1897-ben, noha 53 aranyfillér földzete volt a koronánknak s noha az állam-bank a statutumai szerint pláne csak 40 filléres földzete volt köteles adni, mégis teljes földzete fogadták el a mi papirpénzünket. Egyébként az osztrák-magyar bank az anyja, úgy az osztrák-német, a cseh, a román, a jugoszláv lebélyegzésű pénzeknek, mint a miénknek. A bankkal szemben mind egyenlő értékű.

Dr. Szekerke Lajos véleménye szerint a rendelet áttörése veszedelmes volna. A városi pénztárnak nem szabad elfogadni a lebélyegzett pénzeket. A közönség elfogadhatja, sőt fogadja is el.

Taschler Endre főjegyző is fölveti azt a kérdést, hogy mit csináljon a város akkor, ha minden lebélyegzett pénz a városi pénztárban gyűlik össze. Ennek beváltása igen nagy költséget jelentene.

Balogh Károly végül szintén hozzájárult dr. Szekerke javaslatához, ahhoz, hogy a városi pénztár ne fogadjon el lebélyegzett pénzeket. Ő — mondotta — főképen különben is a közönséget szeretné csak megnyugtatni arról, hogyha a közhivatalok nem is fogadják el a lebélyegzett bankjegyeket, azért azokat a magánforgalomban el lehet, sőt el is kell fogadni.

Szobakerült az is, hogy a lebélyegzett pénzeket az osztrák-magyar bank szegedi fiókja beváltja. Köteles beváltani a bankjegy előállítás költségeinek levonásával, de, sajnos, nincs annyi készlete lebélyegzetlen bankókból, hogy ezt a kötelességet teljesíthetné.

A sötét város.

— Lesz-e világítás az ünnepekre? —

(Saját tudósítónktól.) Szerdán a legteljesebb sötétség volt az utcákon. Akit a dolga kényszerített arra, hogy künn járjon, vagy aki mindenáron szórakozást keresett, az még a Széchenyi-téren is csetlett-botlott, mert ott is csupán a fiakkeresek kocsilámpásai s a gyéren járó-kelők szivarjai világítottak. A sötétség pedig korán beállt már. Tíz óra után még a házak ablakaiban is kiálszik a világosság. A légszuszgyárban a gázvilágítás üzeme azért szűnt meg, mert a fa, amivel most a gázt fejlesztik, csak este félhétkor érkezett be a gyár telepére. Csütörtökön már volt gázvilágítás.

A villanyvilágítás megmarad a maga korlátozottságában: a városházán, a kórházban, a színházban és a postán volt csak villanyáram. De még ezt is nehezen lehetett csak fenntartani. A borsódi szén, amiből egy-egy vagon-szállítmány érkezik, már amikor érkezik, rosszminőségű. Sok márga és ón van benne. Inkább eloltja a tüzet, mintsem hogy táplálja. Ezt a csütörtöki tanácsülésen megjelent Pongrácz gázgyári igazgató panasolta. Azt felelték neki, hogy a vízműtelep üzeme is a borsódi szén rossz minősége miatt olyan nehéz ma fenntartani.

Megkérdezték a gázgyári igazgatót, hogy mi lesz a világítással a karácsonyi ünnepeken. Ez most az egész várost nagyon érdeklő kér-

dés, mert mindenki szeretné, ha legalább Szilveszterkor és karácsony estéjén nem rontaná meg az ünnepi hangulatot a sötétség. A gyárigazgató azt válaszolta, hogy ő maga is szeretne a kérdésre feleletet kapni, épp azért jött föl a városházára. Ma még úgy áll a dolog, hogy csupán a transzformátor-állomásokra kapcsolt helyekre adhat világítást, ami azt jelenti, hogy magánlakásoknak nem igen juthat a villanyvilágításból.

Abban állapodtak meg, hogy a Nemzetközi Élelmészeti Bizottság közbenjárását fogják kikérni, hogy a bizottság forduljon a kormányhoz s kérjen az ünnepekre nagyobb szén-szállítmányt. Ha ez a közbenjárás eredménytelen lenne, akkor Szilveszterkor és karácsonykor is sötétség lesz a városban.

Elmondta még Pongrácz igazgató, hogy október 27-ike óta a lekötött 220 vagon szén helyett csak 56 vagon érkezett, vagyis a városi legfőbb üzemeknek szükséges 90 napra való készlet helyett mindössze 10 napra való készlet. Azt is megjegyezte még, hogyha a rendőrség utána nézne annak, hogy kik szegték meg a világítást korlátozó rendelkezéseket, akkor nagyon sok embert kellene megbüntetni.

HIREK

Felhívás.

A szegedi volt honvédkiegészítő parancsnokság, valamint a volt cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság a múlt hó és e hó folyamán a szegedi katonai kerületi parancsnokság rendelkezésére

behívó jegyeket

bocsájtott ki a 25—35 éves egyének részére azon célból, hogy kettő hónapi fegyvergyakorlati kötelezettségüknek tegyenek eleget. Miután ezen behívási parancsnak számosan nem tettek eleget,

megparancsolom,

hogy azon egyének, akik a fenti parancsnokságoktól behívó jegyeket kaptak és eddig nem vonultak be,

1919. évi december hó 27-ig

annál is inkább vonuljanak be, még pedig a volt honvédségnél szolgált egyének a szegedi — volt honvéd — kiegészítő parancsnoksághoz (Szentháromság-utca 31. szám), a volt közös hadseregnél szolgált egyének a szegedi volt cs. és kir. hadkiegészítő parancsnoksághoz (Mars-téri laktanya), mert ezen idő letelte után a be nem vonultakat karhatalommal fogom előállíttatni és velük szemben a behívási parancs iránt tanúsított engedetlenség és az erre vonatkozó csábítás miatt a Védőtörvényutasítás I. R. I. füzet 127. oldalán foglalt 1890. évi XXI. törvénycikk b) pontja és ezen utasítás 7. a), b), c), d) pontjaiban lefektetett rendelkezéseket fogom alkalmazni.

Tudomásul adom, hogy ezen behívások célja egyedül és kizárólag a törvényes rend biztosítása és fentartása.

A bevonulásra kötelezettek 8 (nyolc) heti tényleges szolgálatra vonulnak be, mely idő után újabb turnusokkal váltanak fel.

Szeged, 1919. évi december hó 16-án.

Szegedi magyar katonai járásparancsnokság.

— A szegedi államrendőrség szervezése. Dr. Szalay József kerületi rendőrfőkapitány Budapestre utazott a szegedi államrendőrség végleges megszervezése ügyében. Dr. Szalay a rendőrtisztviselők kinevezését is magával fogja hozni. A szegedi rendőrtisztviselők közül nem maradhat mindenki az államrendőrség kötelékében s éppen ezért sokan vannak most bizonytalanságban jövőjük iránt. Dr. Temesváry Géza

h. főkapitány a csütörtöki tanácsülésen arra kérte a tanácsot, hogy már most szervezze meg azokat a közigazgatási hivatalokat, amelyek a rendőrségtől különválnak. A tanács foglalkozni fog az indítvánnyal.

— A hadügyminiszter a budapesti laktanyákban. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A románok Budapestről való kivonulásuk alkalmával a laktanyákat sem kímélték. Friedrich István hadügyminiszter a közeli napokban személyesen meg fogja vizsgálni a románok által teljesen feldúlt és megromgált laktanyákat, melyeknek helyreállítása nagy anyagi áldozatok árán már is folyamatban van.

— A karácsonyi vakáció. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete megérkezett Szegedre is. Eszerint szombaton, december 20-án kezdődik az összes állami iskolákban a karácsonyi szünet és tart bezárólag január 18-ig.

— A Szegedi Katholikus Növendő-Egyesület napközi otthonának helyiségében (Korona-utca 18. sz.) folyó hó 20-án, szombaton délután 4 órakor adventi szent beszéd tartatik és ezt követőleg szent gyónás. Az érdeklődőket ezuton hívja meg az Elnökség.

— A kecskeméti karhatalom szervezője a gyilkosságokról. Budapesti tudósítónk telefonálja: Az Est munkatársának ma alkalma volt Héjjas István főhadnaggyal, a kecskeméti karhatalom megszervezőjével azokról a kecskeméti eseményekről beszélni. A főhadnagy elmondotta, hogy a kecskeméti karhatalom november 14-ről 15-ikére virradó éjjel összefogdosták a románok által szabadonbocsátott kommunistákat, november 19-ikén pedig, amikor a városparancsnokságot átvette,

Kétségtelen, hogy népetelet áldozatai lettek. A lajosmizsei esetről a következőket mondotta Héjjas főhadnagy:

— Ebben az időben már nem is voltam városparancsnok. November 23-ikán egy fiatal leány keresett fel a lakásomon, bemutatkozott, hogy ő Wertheimer Pál banktisztviselő húga és elmondotta, hogy fivérével együtt

leszállították a Lajosmizsére induló vonatról az összes zsidókat. Az embereket egy vezette végig Kecskemét utcáin, mikor Patakival a leány találkozott. A leány Patakihoz lépett és megkérdezte, hogy miért hurcoltatta el bátyját. Pataki eleinte letagadta, de mikor a leány határozottan a szemébe mondta, hogy ő vezette a vonat ellen a támadást, szemébe mondva így válaszolt: „Ha én voltam, hát voltam, tegyenek róla.” Mialatt beszélgettem, belépett hozzám Jánossy főkapitány. A főkapitánynak kijelentettem, hogy ha valóban ilyen gyalázatos inzultus történt, ezt a Patakit le kell tartóztatni. A főkapitány végrehajtotta a letartóztatást és Patakit beszállíttatta a törvényszékre. Elismerem, hogy a lajosmizsei eset valóban a leggyalázatosabb közönséges rablógyilkosság.

— Adomány. Róna Béla 100, P. J. 25 és P. I. 25 koronát adományoztak nálunk a siket-némák javára.

— Másfélmilliót loptak Dániel Ernőnél. Báró Dániel Ernőné, volt kereskedelemügyi miniszter neje nagygáji birtokáról nemrég Szőregre utazott, ahonnan kocsin Szegedre jött és Szegedről tovább akart utazni Budapestre. Amikor Szegedre megérkezett, megdöbbenéssel konstataulta, hogy másfélmillió korona pénze, amelyet sterlingben tartott magánál és egy vagyont érő ékszere elveszett. Jelentést tett a szegedi rendőrségen. A detektívek két napig Szegeden nyomoztak, azután elmentek Szőregre és Deszken elfogták a tolvajt. Az ékszert és a pénzt hiánytalanul megtalálták.

— Az árvizsgáló hivatal hirdményei. Az árvizsgáló-hivatal vezetője átiratban kéri a tanácsot, hogy hivatalos hirdményeket tegyen közzé a megállapított élelmiszer- vagy más fogyasztási árákról. Az árdrágítók ugyanis, akiket a kihágási bíróság elé állítanak, arra hivatkoznak, hogy hivatalos árakat nem olvastak.

Megérkeztek a karácsonyi képes- és mesekönyvek, ifjúsági iratok, a nagy karácsonyi zenealbumok. Képes levelező-lapok, level-papírok, albumok, emlékkönyvek és egyéb könyv- és papíráruk

Kovács Henrik
 = könyv- és papirkereskedésében =
 Szeged, Kölcsey-u 4. 308 Telefon 10-48.

Ezért a kihágási bírónak több árdragítót föl is kellett mentenie. Az árvizsgáló-hivatal azt indítványozza, hogy az árakat vagy a városháza kapujára függeszték ki, vagy pedig — mivel a plakát kinyomatása költséges volna — kötelezzék a lapokat arra, hogy az árvizsgáló-bizottság árait ingyenesen tegyék közzé az első oldalon. A tanács, tudva azt, hogy az ilyen költségek terhét nem lehet egyszerűen a lapokra hárítani, nem fogadja el az árvizsgáló iudítványát. Ehelyett azt határozta, hogy közzéteszi az árvizsgáló-hivatal híreit abban a lapban, amelyben a város más hirdetéseit is közlik. Erre csupán azt jegyezzük meg, hogy az sem lényegtelen, mikép a hirdeményeket minél szélesebb körben olvassák.

— A szegedi munkáspénztár autonómiáját felfüggesztették. A szegedi munkásbiztosító pénztárban szerdán megjelent dr. Fekete miniszteri titkár és tudomására adta az autonóm szervezet vezetőségének, hogy tekintettel arra a belső egyenetlenkedésre, amely jelenleg az igazgatóság tagjai között most fennál, a pénztár autonómiáját felfüggeszti és annak vezetésével Tóth Árpád miniszteri fogalmazót bizza meg. Az autonómia felfüggesztéséről szóló és Payer népjóléti miniszter által aláírt határozatot Fekete titkár az összehívott tisztviselők előtt felolvasta. Most fog megindulni az igazoló eljárás is a pénztár vezető tisztviselőivel szemben, melyet egy bírói személy vezetése alatt pártatlan bizottság vezet le.

— Egyetlen hely, ahol meglepő olcsón és jól vásárolhat butort: a *Deutsch Lajos* Dugonics-butoráruházában, Dugonics-tér 11., Forbáth-palota.

— Arany, ezüst női ridikülök, arany, ezüst cigarettatárcák, brilliáns ékszerek nagy választékban, ösmert szolid árak mellett *Bach utóda, Kun Jenő ékszerésznél*, Széchenyi-tér 2.

Karácsonyra és ujévre

Kosztümkelmék, selymek, Crepdechinek és Barchettok mélyen leszállított árban

Gerő és Tabár cégnél

Széchenyi-tér 7. szám. 328

Brilliánsokat, használt ékszereket,

arany és ezüst régliségeket igen MAGAS ÁRBAN megvételre keresünk. 264

Fischer Testvérek

ékszerészek Szeged, Kárász-utca 10. sz.

ERTESITEM nagyérdemű pácienseimet, hogy fogászati működésemet, amelyet anyaghiány miatt kénytelen voltam szüneteltetni, újból megkezdtem.

BARTA ÁGOSTON

FOGMŰTERME 305

KIGYÓ-UTCA 1. TELEFON 13-64.

Női kalapokban

új formák, bársony, veullor és filz. Alakítások legújabb formában készülnek. Szőrmében mindennemű alakítást vállalok. 201

RODE IMRÉNÉ

HORVÁTH MIHÁLY UTCA 7. SZÁM.

Szivarkahüvely,

cigarettapapír különféle minőségben, legolcsóbb beszerzési forrás: a Iskola-u. 22. sz. a. dohánytözsde 222

Legjobb hajfestő

az országosan elismert Leinzinger-féle. Ára 4 kor. Kapható: Leinzinger Gyula gyógyszerárában Szeged, Széchenyi-tér. 153

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

HETI MŰSOR:

Péntek: Erdészleány, operett. Premierbérlet A. 21. sz.
Szombat: Erdészleány, operett. Premierbérlet B. 21. sz.
Vasárnap délután: Vasgyáros, szinmű.
Vasárnap este: Erdészleány, operett. Bérletszűnet.
Hétfő: Erdészleány, operett. Bérletszűnet.

* Dr. Simkóné és Ormándi-Blau Jenő hangversenye. A Korzó-mozi idei első hangversenyét december 29-én, hétfőn este 8 órakor tartja. Fellépnek a népszerű dr. Simkó Elemérné Kertész Mária hangversenyének vezetője, aki magyar és külföldi klasszikusokból és modern dalköltőkből állította össze műsorát és Ormándi-Blau Jenő, a Szegeden oly előnyösen ismert zongoraművész, akinek műsora felöleli Vieuxtemps, Händel, Hubay, Godard, Kreizler stb.-nek legkiválóbb műveit. A zenekíséretet Csányi Mátyás karmester látja el. Jegyeket a Korzó-mozi elővételi pénztáránál árúsítják 20, 15, 10 és 5 koronás árban, melyhez 20 százalék vigalmi adót számítanak.

KORZÓ-MOZI RT.

Igazgató: VASS SANDOR.

+ Telefonszám: 11-85. +

Pénteken, december hó 19-én.

Jack, a csodamajom
második filmje!

JACK TITKA.

Attrakció 4 felvonásban.

A darab hőse ugyanaz a majom, amelyik a múlt szezonban a „Kincses Jack” című filmben oly csodálatos feltűnést keltett.

Előadások 4, 6 és 8 órakor.

Kérjen
„CZINNER” SZALÁMIT.
Mindon jobb fűszer- és csomagoló-üzletben kapható.

Óráját és ékszereit

javíttassa elsőrangú óra- és ékszerüzletben. Szolid árak! Órákban és ékszerekben nagy raktár. 154

FISCHER K. KORZÓ-KÁVÉHAZ
= MELLETT. =

URÁNIA MAGY. TUD. SZÍNHÁZ

TELEFON 872.

Pénteken, szombaton és vasárnap,
december hó 19., 20. és 21-én.

A Star-filmgyár ujdonsága!

Jön a rozson át.

Ellynor Glynn regénye 4 részben. Rendezte: B. loth Béla. A főszerepekben:

LÓTH ILA, KOÓR IDA és FENYŐ EMIL.

Előadások 4, 6 és 8 órakor.

Vasárnap 2, 1/2, 4, 5, 1/2, 7 és 8 órakor.

MOZI

Uránia műsora.

Péntektől—vasárnapig, december 19-től 21-ig: *Jön a rozson át* . . . Dráma 4 részben. A Star-filmgyár ujdonsága. A főszerepben Lóth Ila és Fenyő Emil.

Jön a rozson át. A Star-filmgyár legújabb pompás és megható filmje ez, amely *Ellinor Glynn* világhírű angol írónő regényéből készült. A főszerepeket a bájos *Loth Ila* és a kitűnő *Fenyő Emil* játsszák. Az Uránia közönségének péntektől—vasárnapig ismét élvezetes estékben lesz része.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

PÁSZTOR JÓZSEF

Tűzkövek, öngyújtók, karbidlámpák,

zseblámpák, aranyelem friss föltésben kapható Szántó Sándor gépraktárában Kiss D.-palota. 244

Új uri divatáruház nyílt meg

Széchenyi-tér 2. (volt Maader-cipőüzlet helyiségében)

A helybeli viszonyok ismeretével rendeztem be a legkifünőbb és legdivatosabb árúkkal áruházamat. Elsőrendű különlegességek: kalapok, nyakkendők, férfi ingek s mindennemű férfi divatcikkekből álló választékos készletemet különös figyelmébe ajánlom a t. vevőközönségnek. 33/ Koreck Agoston.

Plüs- és bársonykabátok gőzölése, szőrmék, boák, muffok tisztítása

a leggyorsabban készül

Lucza József kelmepestő és vegytisztító ipartelepén

Kazinczy-u. 14. Fiókküzetek: Gizella-tér 3. és Mikszát Kálmán-u. 9. (Valéria-tér és paprikapiac sarok.) Telefon 10-75. 183